

La lluita pel poder a Rússia

La nova classe política democràtica es va dividint i enfrontant entre acusacions de conspiració i de catàstrofe mútues. Els mètodes recorren el més pur estil estalinista.

Seria impensable que en una democràcia mínimament estable el vice-president aprofités un viatge del president a l'estranger per atacar-lo i desautoritzar-lo. Serien inevitables les dimissions o les destitucions. Però a Moscou ningú no dimiteix ni, pel que es veu, ningú no gosa destituir ningú. I això que l'episodi és gros: mentre el president **Ieltsin** era als Estats Units, el seu vice-president **Aleksandr Rutskoi**, elegit per sufragi universal en la mateixa candidatura, declarava a Moscou que els onze presidents de la CEI venien a ser "els padrins" del caos i de totes les operacions brutes que es fan a escala ex-soviètica. En l'atac no esmentava Ieltsin, però tampoc no calia.

Fet des del *Pravda* post-comunista, l'atac de Rutskoi arribava en uns moments de fragilitat i inestabilitat tant política com personal de Ieltsin: desaparicions, rumors sobre malalties cardíques, xafarderies sobre el vodka i el sondatge publicat per l'Institut d'Opinió Pública (que dirigeix l'ex-gorbatxoviana **Tatiana Zaslávskaja**) i que atorgava a Ieltsin la popularitat més baixa que mai hagi tingut, 4,5 en una escala de deu.

Les desqualificacions de Rutskoi formen part d'una lluita pel poder desencadenada entre els demòcrates triomfants després del cop. Ara, Rutskoi -general i heroi de l'Afganistan- no té pas el monopoli dels insults i les maniobres.

La pel·lícula de la gran intriga és la següent. A final de gener la premsa russa publica un informe elaborat per un enigmàtica "RF-Polítika" d'un autoanomenat "Centre d'Estudis Independents de Rússia". Segons aquest informe, les reformes econòmiques perilln pel boicot d'un grup d'ex-comunistes ben instal·lats ara al voltant de Ieltsin: **Iuri Pètrov** (cap del gabinet presidencial), **Viktor Iliuxin** (cap del secretariat) i **Oleg Lovov** (cap del Consell dels Experts). Tots tres antics companys de Ieltsin, iden-

tificats com el sector burocràtic de la màfia de Sverdlovsk -ciutat on Ieltsin va fer la seva carrera dins el PCUS.

L'informe RF-Polítika parlava de decrets amb texts canviats, de telèfons punxats i de maniobres per a impedir l'accés al president. I més. Acusava el president del parlament **Ruslan Khasbulàtov** i el vice-president Rutskoi de conspirar per liquidar les reformes. La sorpresa saltava en constatar que el telèfon del Centre d'Estudis pertanyia a una dependència de la seu del govern rus, en l'edifici on abans hi havia el comitè central. La hipòtesi, a partir d'aleshores, és la següent: l'informe ha estat filtrat pels reformistes vice-primers ministres, **Guennadi Burbulis** i **Serguei Xakhrai** i pel ministre d'economia, **Iegor Gaidar**.

Burbulis (antic professor de marxisme-leninisme primer, més tard reformista dins el PCUS i, més tard encara, efímer militant del thatcherià Partit Democràtic) és identificat ara com el cervell de l'equip de Ieltsin i el personatge més característic de la "màfia de Sverdlovsk", dins la qual representaria l'ala reformista. Ala que, teòricament, hauria d'entrar en contradicció amb els mètodes barroers de l'"ala burocràtica" representada per Pètrov, Iliuxin i Lovov. Burbulis seria, a més, el protector de Xakhrai i Gaidar, especialment d'aquest darrer, ministre d'Economia. Gaidar mira detirar endavant la teràpia de xoc econòmica que, almenys, té la virtut de ser la primera reforma encara amb valentia i decisió. La llunyana reforma econòmica que apadrinaven **Abalkin**, **Agambeguan**, **Petràkov** i **Xatalin**, avortà per les concessions de Gorbatxov al PCUS. La reforma del sedició **Pàvlov** va ser una contrareforma. I el prestigiós **Iavlinski** no va tenir ocasió d'aplicar el famós pla dels 500 dies perquè el país es va desintegrar abans. Per a Burbulis i Gaidar ara és la gran oportunitat de crear el mercat a Rússia i passar a la història com els artífexs de la reforma. Ajudes no els en manquen: l'operació, la supervisa **Jeffrey Sachs**, l'home que va aplicar les directrius monetaristes del FMI a Xile, Bolívia i Polònia.

Boris Ieltsin, president de Rússia. ARXIU

I no falten, en la premsa econòmica internacional, -*Financial Times*, *The Economist*- sucosos panegírics a la reforma econòmica del govern rus i als seus impulsors.

Es clar, darrere els experiments econòmics del present i l'ansia de protagonisme personal, hi ha projectes ideològics, models de societat i ambicions polítiques de futur. Si no passa res, l'any que ve Rússia celebrarà les seves primeres eleccions parlamentàries lliures, i això el grup Burbulis-Xakhrai-Gaida no ho perd de vista. Es tractaria no sols d'organitzar des del poder el gran bloc de dreta, sinó també de deixar fora de joc, des d'ara, el centre i l'esquerra. La campanya contra l'equip burocràtic de la presidència és una baralla entre col·legues de despatx, però els atacs a Rutskoi i Khasbulàtov signifiquen una operació de gran volada que empastifa gairebé tota la classe política democràtica sorgida aquests últims tres anys. Afecta Rússia Democràtica, el moviment coalitzat que va portar Ieltsin al poder i que ara es troba esmicolat i desorientat. I el Moviment per les Reformes Democràtiques, la plataforma de centreesquerra que van crear **Xeverd-nadze**, **Pòpov**, **Sobtxak** i el vice-president Rutskoi mateix.

EDUCACIÓ

El gran drama de Rússia ara, a

més de les cues per a trobar menjar, és el de la falta de cultura democràtica i de canals per a debatre els diversos projectes polítics. Els partits són encara grupuscles i els grups parlamentaris es fan i desfan al so de protagonismes personals. L'oposició democràtica no té una presència institucional nítida. I al carrer l'única oposició que crida és la que impulsa amb consignes patriòtiques l'extrema dreta: tant la feixista com la comunista.

El govern tampoc no te base parlamentària i institucional i, per això l'arrossega la temptació d'elaborar i filtrar informes intriguents.

La lluita pel poder llançada des de la Plaça Vella conserva tots els trets de les antigues purgues del passat: conspiracions, condemnes i "traïcions". Tot dins la més pura tradició estalinista. Però, de moment, en versió "light".

CALÚMNIES

Les millors calúmnies són les que tenen algun element de veritat. Aquesta frase podria aplicar-se a l'operació de descrèdit que impulsa un sector del govern rus contra els seus adversaris.

Al Fòrum de Davos, el batlle de Moscou i dirigent del MRD, Gavril Pòpov va titllar el govern rus d'autoritari i va anunciar el fracàs econòmic. Així es venjava dels qui l'acusen d'haver-se fet milionari amb la corrupció. Tampoc no n'hi ha proves, però és cert que privatitza els comerços "a la seva manera", beneficiant les empreses italianes.

Un altre dirigent del MRD sota sospita és Arkadi Volski, ex-conseller de Gorbatxov i membre de les finances del PCUS fins a la dissolució. Abans del colp creà la Unió Científico-industrial, la patronal, molts membres de la qual són ex-caps comunistes. L'operació es va fer durant el mandat corrupte del sedició **Pàvlov**. I l'organització empresarial va crear un banc, Menatep, que canalitzava tot el diner negre del PCUS. No se sap si Volski participà en l'operació o no, però el govern rus l'hi involucrà i el fiscal el perseguí.

Llibert Ferri